

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Johannes Ewalds samlede skrifter

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 118. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald03val-shoot-idm140321582123648/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

quod sit: Maxime sensualis vel sensus afficiens & jucundissima pulchri vel boni, vel etiam & pulchri et boni per literas expressio. Quum enim primo an veri vel ficti boni sit nullo apice asserat, quomodo ab eloquentia poësin discernat hæc definitio plane nescio. Ipse enim eloquentiam totidem verbis boni & pulchri per literas expressionem, deinde nominat. Veri ideam hic quidem addit; si vero secundo, ut in eloquentia definiendâ veri, ita in poësi ficti ideam differentie specificæ loco adhibuisset; ipse, ut bene vidit, id, quod alii obtrudit, carmina dogmatica poëseos honore privasset; ut & omnes tropos & figuras ad eloquentiam pertinere, tacite negare videtur veri notio.

§. IV.

Ut de iis, qui vel in fictione vel in versificatione, vel demum in enthusiasmo essentiam poëseos quæsierunt, haud multa faciam verba; istud tantum monebo, partes loco totius amplexos fuisse; quod Batteux solide satis demonstravit, quem conferant, quicumque hæc de re voluerint esse certiores. His quoque missis, qui, jam allatis longe inferiores, loco definitionum elogio poëseos plane sesquipedalia in medium proferunt, eamque modo artem plane divinam, modo omnium artium complexum modo præstigiaticem, modo creatricem vocant; unum tantum asseram: ab Aristotele, usque ad Boilavium & Marmontelium neminem adhuc accuratam omnique numero absolutam, poëseos definitionem in medium protulisse. Quidam ex parte tantum de poësi egerunt, ut Aristoteles: de Tragœdiâ scilicet & carmine epico. Alios, ut Horatium, ipsa poëseos ratio poësin recte definire non sivit. Quilibet facile videt, poëtam potius pingere, quam definire versus hosce:

Ingenium cui sit, cui mens divinior atque os,
Magna sonatorum, des nominis hujus honorem.
Hor. Ljb. 1. Serm. IV. v. 43. Alios sine dubio ipsa

artis amplitudo inter arctos definitionis limites eam redigere vetuit. Sunt enim, ut supra, poëseos partes, quæ ad principium imitationis referri, & sunt, quæ non referri possunt. Dantur carmina, quorum objectum est naturæ imitatio, sunt quoque quæ ipsam naturam scopi instar habent. Sunt denique mixta, ubi utræque suis funguntur partibus. Si vero imitatio certum principium non est, ex quo essentia poëseos deduci, & ad quod omnes artis hujus species referri possunt; plurimis consentientibus tale principium habemus plane nullum. De principio fictionis, versificationis & enthusiasmi antea diximus. His addi potest istud, quod Racine senior affectuum vel perceptionis loquelam appellat; quod vero epicum carmen, nec non quamplurimum, quod cum poësi commune habet pictura, excludere videtur. Summe venerabilis Dr. Cramer, optime huic defectui obviam iri credidit, si & verarum & fictarum perceptionum mentio fieret.

§. V.

Quod vero omnium maxime poësi definiendæ obest, sunt limites, qui poësin a prosa discernent, ita confines, ut prorsus confusi nunquam fere appareant. Ut supra monui sub forma prosæ poësin sæpius invenies: immo & prosam sub poëseos habitu sæpissime inveniri, nemo erit, versificum nostrorum haud prorsus ignarus, qui inficias iverit. Istud efficit ut duæ hæ artes eloquentia nempe & poësis pari passu sæpius ambulent & recte satis distingvi nequeant. Hi vero qui ex arbitraria elegantia rhythmico sc. & stilo harmonico essentialia poëseos formant; si Poëtarum nomina iis derogare dubitamus ejusmodi artis definitionem stabiliunt, quod sit Sermo, qui habet pedes vel rhythmos.

§. VI.

Ne vero me multum de nihilo dixisse mihi quisquam obiiciat, utpote qui naturam atque indolem